

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ Г. С. СКОВОРОДИ Й СЬОГОДЕННЯ

Іванова А. Д.

Науковий керівник: Савченко А. О.

Національний фармацевтичний факультет, Харків, Україна

an.ivanova2014@gmail.com

Вступ. Григорій Савич Сковорода — найвидатніша постать культурного та літературного життя України XVIII ст. Великий народний мислитель, просвітитель і письменник у своїх творах розвинув цілий комплекс відповідних своєму часу ідей, висловив передові погляди на українське громадянство. Г. Сковорода проживав в епоху правління Єлизавети I та Катерини II; в часи розквіту Києво-Могилянської академії, початку Великої Французької революції, ліквідації Запорізької Січі. Він є сучасником таких відомих філософів, як Бах, Гете, Руссо, Вольтер, Кант, Дідро. Його багатогранна філософсько-літературна творчість — остання генерація перехідного періоду від давньої української літератури до нової. На нашу думку, ми вважаємо за необхідне вивчення творчості філософа.

Дане питання вивчали наступні вчені: Т. Александрович, В. Андрушко, Л. Артемова, Д. Багалій та ін.

Мета дослідження. Дослідити творчість Г. С. Сковороди та розкрити його основні філософські ідеї.

Матеріали та методи. Використано сучасні загальні, спеціальні методи наукового пізнання, а саме порівняльно-правовий метод; аналіз та синтез; системний; логічного узагальнення – при формулюванні висновків тощо.

Результати дослідження. Але щойно ми намагаємось спрямувати своє дослідження в русло Г. Сковороди, як одразу постає перед нами знамените «Світ мене ловив, та не спіймав», яке, за всіма словами мало не лише ретроспективний характер (як своєрідне твердження про вдалу стратегію втечі ще за життя філософа), а й виражав певну впевненість у завтрашньому дні (як і «спіймання», що не було реалізовано за життя Г. Сковороди, так і залишиться так само в майбутньому). Отже, роблячи Г. Сковороду предметом історії філософії, ми робимо подвійний гріх. По-перше, гріх гордості полягає в тому, що ми думаємо, що здатні зробити те, чого не зміг «весь світ».

У своїй творчості Г. С. Сковорода чітко враховував життєві потреби, враховував людські схильності та здібності, був проти образи гідності (бо розумів, що придушення індивідуальності веде до зниження, якщо не до повної втрати, творчого характеру, діяльності особистості). Філософ неодноразово доводив, що людина від природи добра, чуйна істота, а причини аморальних вчинків криються в соціальних умовах, неправильному вихованні та несправедливості. Людина може розпізнати власну природу і визначити соціальні сили, які стоять на шляху реалізації її здібностей у праці. Сам він був чудовим працівником і показував зразок гармонійно розвиненої особистості, що вважалося в давнину ідеалом досконалості: був чудовим співаком, грав на різних музичних інструментах, володів секретами симфонічної та поетичної майстерності, знав багато іноземних мов, постійно займається самовдосконаленням. Адже бути особистістю означає не тільки мати творчі здібності, а й постійно виявляти їх у процесі діяльності. Основна умова, для якої творча діяльність є основним чинником розвитку, – здатність до самореалізації.

У творчості Г. Сковороди людина розглядається як центр світу, вмістилище і вінець усієї створеної Богом природи, а її власна цінність визначається мірою самосвідомості: “А что такое человек? Что бы оно ни было: дело ли, действие ли, или слово – все то пустая пустошь, если оно не получило события своего в самом человеке ... Познай себя!”.

Г. С. Сковорода доклав значних зусиль для вивчення походження та обробки народних джерел, тому є всі підстави вважати, що він відіграв важливу роль у формуванні самосвідомості рідного народу, зміцненні його національних засад.

Шлях особистісного розвитку і морального вдосконалення лежить через працю, освіту, науку. Лише завдяки їм можна досягти найвищого блага, звільнитися від всіх пороків і зла: “Как глупоста – писав філософ – есть матерью всех пороков..., так мудрость есть истинной матерью чеснот...”. Тому, становище людини в суспільстві має визначатися “сродністю”, адже праця, за своєю природою, покликана супроводжувати все свідоме її життя, є органічною потребою здорової людини, не зіпсованої лінощами і дармоїдством!

Висновки. Таким чином, цінність кожної особистості полягає в її внутрішніх якостях: розумі, освіченості, працьовитості, чесності, справедливості. Істинний сенс людського життя полягає в продуктивній діяльності, спрямованій на якісну організацію цього життя і внутрішнє вдосконалення. Людина має жити не заради життя, а для того, щоб присвятити його розвитку себе та суспільства.

ПРОБЛЕМИ СВОБОДИ ТА ЩАСТЯ ЗА Г. С. СКОВОРОДОЮ (АНАЛІЗ «ПІСНІ 12» ЗІ ЗБІРКИ «САД БОЖЕСТВЕННИХ ПІСЕНЬ»)

Кирилов Д. К.

Науковий Керівник: Савченко А. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

kdmity0711@gmail.com

Вступ. Григорій Савич Сковорода – видатний український філософ, поет та педагог. Мав значний вплив на сучасників та подальші покоління своїми байками, піснями, філософськими творами, а також способом життя, через що його називали «українським Сократом». У своїх творах він приділяв значну увагу проблемам свободи та щастя. З його часів пройшло вже декілька століть, але ці проблеми залишаються актуальними.

У 2022 буде 300 років з моменту народження видатного діяча української культури. Вважаємо за необхідне відзначити цю пам'ятну дату вивченням його філософії, адже вона лежить в основі творів, з якими ми знайомі з самого дитинства.

Дане дослідження вивчали: О. Кромченко, В. Лапікур, А. Ніженець, Л. Панчук та ін.

Мета дослідження. Аналіз проблем свободи та щастя на прикладі «Пісні 12» зі збірки «Сад божественних пісень» Григорія Савича Сковороди.

Матеріали та методи. Методами дослідження були загальнонаукові та спеціальні методи, а саме історичний, логічний та системний.

Результати дослідження. Збірка «Сад божественних пісень» є поезією особистих переживань автора, його роздумів про сенс життя та істинне щастя. Її характерною ознакою є органічне поєднання громадських та особистих мотивів.